

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Назва освітнього компоненту	Філософія
Вид	обов'язкова
Семестр(и), в якому викладається	3-й
Кількість кредитів ЄКТС	4
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
Освітня (і) програма (и)	усі освітні програми
Мова викладання, навчання	українська
ННІ/факультет	навчально-науковий інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації
Кафедра	філософії і політології
Лектор (викладач)	доцент кафедри, кандидат філософських наук Кунденко Яна Миколаївна
Контакти лектора (викладача)	ауд. 405цк чат Microsoft Teams

Мета: формування філософського мислення у формі поняття та навичок застосування філософської методології, теоретичних поглядів на світ у цілому, на відношення людини до цього світу в контексті онтологічних, гносеологічних, аксіологічних та соціальних проблем; розвиток здібностей критичного мислення й самостійного аналізу явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально філософські проблеми з конкретними завданнями теорії та практики з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності студента.

Освітні компоненти, на які спирається: «Українські історико-гуманітарні студії».

Зміст:

Змістовий модуль 1. Історія філософії.

Розглядаються питання щодо основних категорій та понять філософії. Філософія як наука та світогляд. Історичні типи світогляду: міф, мистецтво, релігія, наука, філософія. Предмет та метод філософії. Культурно-історичні передумови виникнення філософії Стародавнього Сходу. Своєрідність Античної філософії. Особливості західноєвропейської та східної релігійної філософії. Філософія Нового часу та Просвітництва. Сучасна некласична філософія. Українська філософська думка.

Змістовий модуль 2. Онтологія. Гносеологія.

Проблема пізнання в історії філософії. Пізнання як специфічна форма становлення людини до світу. Основний зміст пізнавальної діяльності. Визначення понять «теорія пізнання», «пізнання», «об'єкт», «суб'єкт», «предмет», «істина». Проблема генези свідомості. Основні види пізнання: теоретичне пізнання (свідомість); практичне пізнання (самосвідомість); узагальнююче (розум). Значення теорії пізнання. Основні етапи розвитку поняття «буття» в історії філософії. Визначення основних законів і категорій логіки. Основні форми визначення поняття.

Змістовий модуль 3. Соціальної філософії.

Особливості філософського пізнання суспільства і людини. Співвідношення предметів соціальної філософії та інших гуманітарних наук. Головні категорії соціальної філософії. Ціннісні аспекти пізнавальної діяльності. Визначення поняття «духовна основа» та проблема «нової реальності». Основні види цінностей: естетичні, етичні, епістемологічні та ідеологічні (методологічні). Проблема медіа-культури у інформаційному суспільстві. Визначення специфіки соціальної комунікації. Основні форми та види соціальної комунікації.

Результати навчання:

- знати основний зміст філософських концепцій, визначати моральні засади та духовні цінності суспільства.
- застосовувати критичне мислення, аналіз, синтез, узагальнення.
- обґрунтовувати цінність принципів різноманітності та мультикультурності.

Методи навчання:

- словесні (усні інтерактивні дискусії);
- практичні (творчі завдання: текстові та аудіо-візуальні есе);
- письмові (наукові тези).

Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання:

- усне та письмове опитування за матеріалами слайд-лекцій,
- складання словника понять,
- виконання творчих та теоретичних завдань,
- підготовка електронній презентації та обговорення-гра,
- складання текстових та аудіо-візуальних есе, що подаються як тези на студентську наукову конференцію.

Методи модульного контролю (за змістовими модулями):

- тестування.

Методи підсумкового семестрового контролю (екзамен):

- письмово за білетами або у формі тестування

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення:

1. Корженко В.В., Козирева Н.В., Фесенко Г.Г. Філософія / MOODLE ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. URL: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=868>.

2. Словник-довідник для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» (для студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання усіх напрямів підготовки) / уклад.: Н. В. Козирева. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 69 с. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/48714/>.

3. Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. Філософія: підручник. Київ: Либідь, 2001. 408 с. URL: <https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=5901> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова).

4. Кривуля О. М. Філософія: навч. посібник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 592 с. URL: <https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=45131> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О.М.Бекетова).

5. Новий Акрополь: Статті, дослідження, есе про різні аспекти життя людини з філософської точки зору. URL: <https://newacropolis.org.ua/publications/statti> (Вільний доступ)

6. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: підручник / М. І. Горlach, В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 1028 с. URL: <https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=102395> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О.М.Бекетова).

7. Пазиніч С.М. Поради філософа. Літературно-філософське видання. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2020. 484 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2020/Pazinich_2020.pdf (Вільний доступ)

8. Станіслав Пазиніч. Філософські поради. Харків : «Майдан», 2019. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiLiPDs-8v9AhUm-yoKHbCKBuMQFnoECAkQAQ&url=https%3A%2F%2Fksada.org%2Fdoc%2Fasp-prog-filos-2019.doc&usg=AOvVaw1UWBATQDLDDfy9y-FluIV6> (Вільний доступ)

9. Філософія. Логіка. Етика. Естетика: підручник / В. О. Лозовой, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. Харків: Право, 2009. 578 с. URL: <https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=102402> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О.М.Бекетова).

10. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УЖНУ «Говерла», 2021. 440 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/Бліха%20Філософія%20підручник.pdf> (Вільний доступ)

11. Подольська Є. А. Філософія : підручник. URL: <https://uchebnik-online.net/book/815-filosofiya-pidruchnik-podolska-ye-a.html> (Вільний доступ)

12. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. URL: <https://textbook.com.ua/filosofiya/1481787195> (Вільний доступ)

13. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). Київ: Абрис, 2002. 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovnuk.pdf (Вільний доступ)

14. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf (Вільний доступ)

INFORMATION REFERENCE

Full name of the discipline	Philosophy
Type of discipline	mandatory
Semester	3rd
Number of ECTS credits	4
Level of higher education	first (bachelor's degree)
Educational programme	all educational programs
Language of instruction, teaching	Ukrainian
ESI/faculty	Academic and Research Institute of Doctoral and Postdoctoral Studies
Department	philosophy and political science
Name of lecturer(s)	Associate Professor, PhD in Philosophy Yana M. Kundenko
Contacts of lecturer(s)	room 405cb chat Microsof Teams e-mail: Yana.Kundenko@kname.edu.ua

The purpose of the discipline: the formation of philosophical thinking in the form of the concept and skills of applying philosophical methodology, theoretical views on the world as a whole, on the relationship of man to this world in the context of ontological, epistemological, axiological and social problems; development of critical thinking abilities and independent analysis of the phenomena of social life, the ability to connect general philosophical problems with specific tasks of theory and practice, taking into account the specifics of the student's future professional activity.

Interdisciplinary connections: "Ukrainian historical and humanitarian studies",

Contents:

Content module 1. History of philosophy.

Questions regarding the main categories and concepts of philosophy are considered. Philosophy as a science and worldview. Historical types of worldview: myth, art, religion, science, philosophy. Subject and method of philosophy. Cultural and

historical prerequisites for the emergence of the philosophy of the Ancient East. Peculiarities of ancient philosophy. Peculiarities of Western European and Eastern religious philosophy. Philosophy of the New Age and Enlightenment. Modern non-classical philosophy. Ukrainian philosophical thought.

Content module 2. Ontology. Epistemology.

The problem of cognition in the history of philosophy. Cognition as a specific form of human development towards the world. The main content of cognitive activity. Definition of the concepts "theory of cognition", "cognition", "object", "subject", "subject", "truth". The problem of the genesis of consciousness. The main types of cognition: theoretical cognition (consciousness); practical knowledge (self-awareness); generalizing (mind). The importance of the theory of knowledge. The main stages of the development of the concept of "being" in the history of philosophy. Definition of basic laws and categories of logic. Basic forms of concept definition.

Content module 3. Social philosophy.

Peculiarities of philosophical knowledge of society and man. Correlation between the subjects of social philosophy and other humanities. The main categories of social philosophy. Valuable aspects of cognitive activity. Definition of the concept of "spiritual basis" and the problem of "new reality". The main types of values: aesthetic, ethical, epistemological and ideological (methodological). The problem of media culture in the information society. Determination of the specifics of social communication. Basic forms and types of social communication.

Learning outcomes:

- to know the main meaning of philosophical concepts, to determine the moral principles and spiritual values of society.
- apply critical thinking, analysis, synthesis, generalization.
- justify the value of the principles of diversity and multiculturalism.

Teaching methods:

- verbal (oral interactive discussions);
- practical (creative tasks: text and audio-visual essays);
- written (scientific theses).

Methods of control and the procedure for assessing learning outcomes:

- oral and written survey based on slide lecture materials,
- compiling a dictionary of concepts,
- performance of creative and theoretical tasks,

- preparation of an electronic presentation and discussion-game,
- writing text and audio-visual essays, which are submitted as theses for a student scientific conference.

Methods of modular control (by content modules):

- testing.

Methods of final semester control (exam):

- in writing by tickets or in the form of testing

Material and technical and information support:

Methodical support

1. Корженко В.В., Козирєва Н.В., Фесенко Г.Г. Філософія / MOODLE ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. URL: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=868>.

2. Словник-довідник для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» (для студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання усіх напрямів підготовки) / уклад.: Н. В. Козирєва. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 69 с. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/48714/>.

3. Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. Філософія: підручник. Київ: Либідь, 2001. 408 с. URL: <https://koaha.kname.edu.ua/cgi-bin/koaha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=5901> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О. М. Бекетова).

4. Кривуля О. М. Філософія: навч. посібник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 592 с. URL: <https://koaha.kname.edu.ua/cgi-bin/koaha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=45131> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О.М.Бекетова).

5. Новий Акрополь: Статті, дослідження, есе про різні аспекти життя людини з філософської точки зору. URL: <https://newacropolis.org.ua/publications/statti> (Вільний доступ)

6. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: підручник / М. І. Горлач, В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 1028 с. URL: <https://koaha.kname.edu.ua/cgi-bin/koaha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=102395> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О.М.Бекетова).

7. Пазиніч С.М. Поради філософа. Літературно-філософське видання. Харків: Видавець Олександр Савчук, 2020. 484 с.

URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2020/Pazinich_2020.pdf (Вільний доступ)

8. Станіслав Пазиніч. Філософські поради. Харків: «Майдан», 2019.

URL:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiLiPDs-8v9AhUm-yoKHbCKBuMQFnoECAkQAQ&url=https%3A%2F%2Fksada.org%2Fdoc%2Fasp-prog-filos-2019.doc&usg=AOvVaw1UWBATQDLDDfy9y-FluIV6> (Вільний доступ)

9. Філософія. Логіка. Етика. Естетика: підручник / В. О. Лозовой, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. Харків: Право, 2009. 578 с. URL: <https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-ISBDdetail.pl?biblionumber=102402> (Наукова бібліотека ХНУМГ ім. О.М.Бекетова).

10. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/Бліха%20Філософія%20підручник.pdf> (Вільний доступ)

11. Подольська Є. А. Філософія : підручник. URL: <https://учебник-online.net/book/815-filosofiya-pidruchnik-podolska-ye-a.html> (Вільний доступ)

12. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. URL: <https://textbook.com.ua/filosofiya/1481787195> (Вільний доступ)

13. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). Київ: Абрис, 2002. 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovnuk.pdf (Вільний доступ)

14. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf (Вільний доступ)